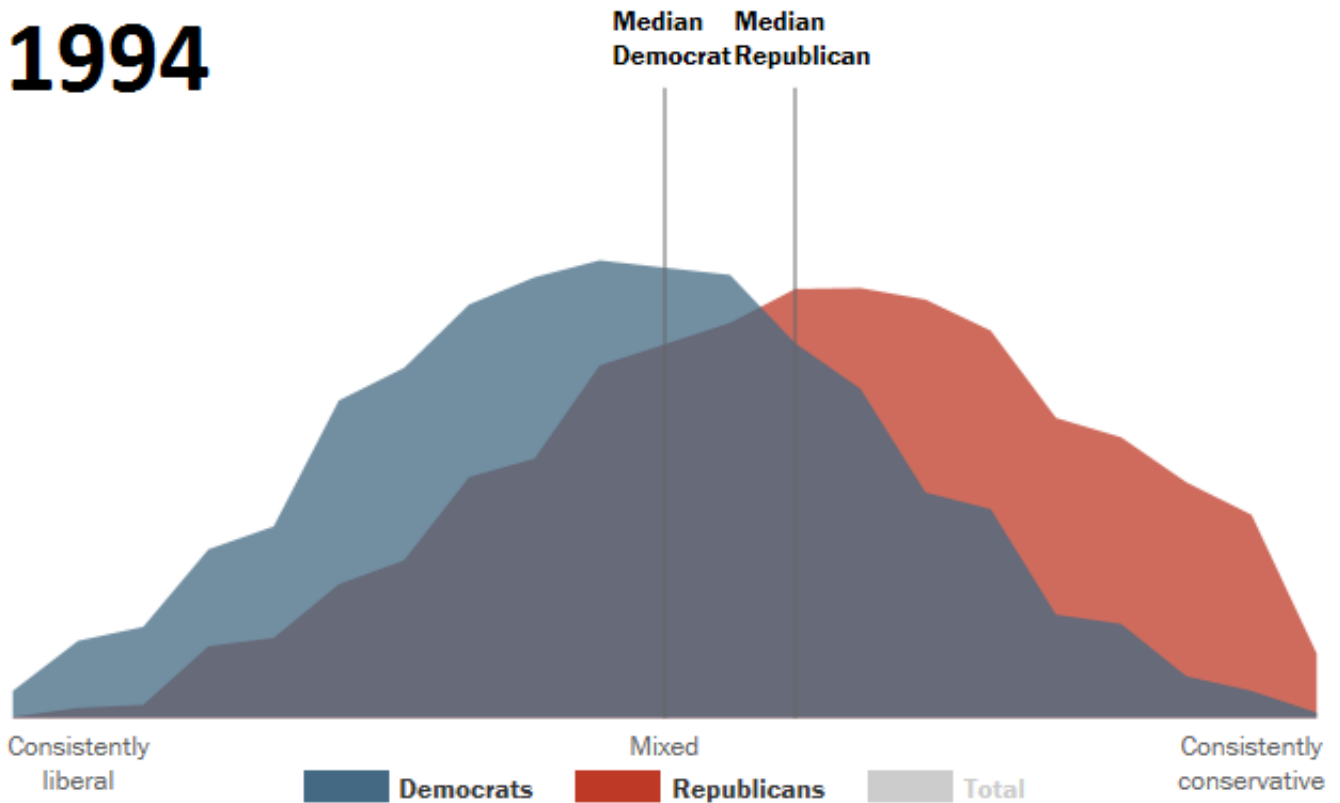
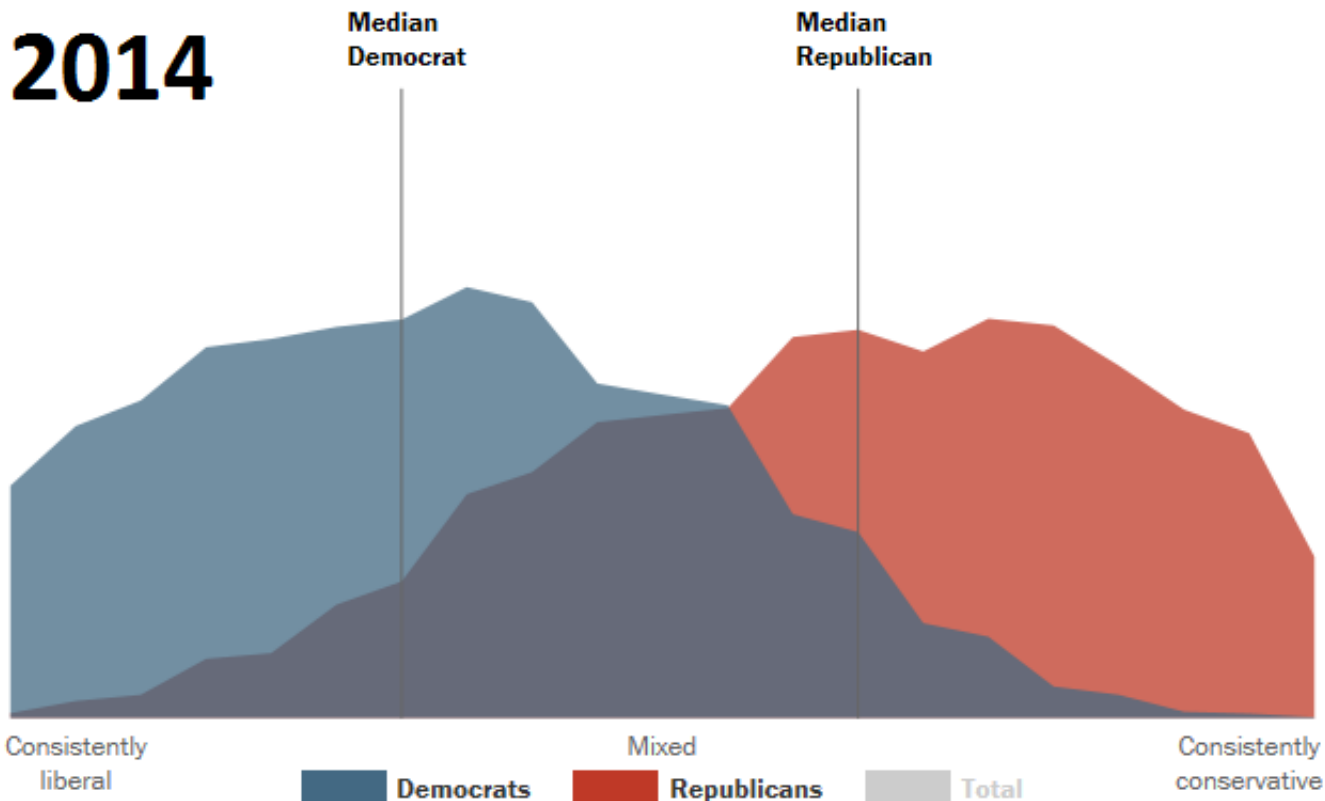

Választási rendszer Az amerikai elnökválasztást november 8-án tartják. A választók egyre határozottabbak lettek az elmúlt évek során demokrata vagy republikánus identitásuk tekintetében, ahogy az az alábbi két ábrán is látható. Egyre többen vallják magukat konzisztensen liberálisnak vagy konzervatívnak és a vegyes válaszok aránya jelentősen csökkent.

1994

Forrás: <http://www.people-press.org/2014/06/12/political-polarization-in-the-american-public/>

A fent említett polarizáltságból is adódik, hogy az amerikai kormányba vetett bizalom mélyponton van, mindössze a válaszadók 19%-a nyilatkozott úgy, hogy mindig vagy többnyire bízik a kormányban. Az elmúlt több mint 50 évben folyamatos a bizalom csökkenése, de a mostani 19%-os pozitív válasz gyakorlatilag történelmi mélypontnak számít.

A szavazók ugyan az elnök- és az alelnökjelöltek nevét látják a szavazólapon, valójában az őket megválasztó elektorokra szavaznak. Az alkotmány határozza meg, hogy az egyes államokban hány elektor van, viszont a megválasztásukkal kapcsolatos dolgokban már az állam dönt. Szerepük azért fontos, mert nem az a jelölt lesz az elnök, aki a legtöbb szavazatot kapja, hanem az, akire az elektorok a legtöbb szavazatot adják.

Minden államnak annyi elektora van, ahány kongresszusi helye. Összesen 538 elektori szavazatot osztanak szét, az elnökké választáshoz pedig egyszerű többség kell (270 szavazat). Ha mégis holtverseny alakul ki, akkor az elnökjelöltek sorsa a képviselők, az alelnökjelölteké pedig a szenátorok kezében van.

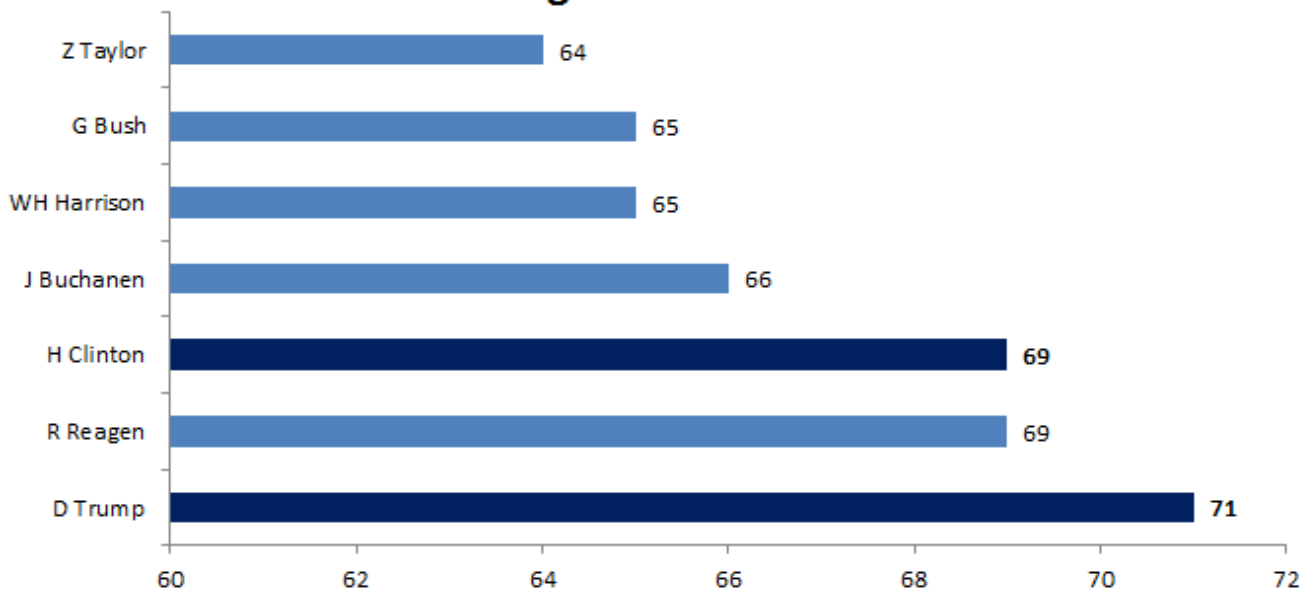
A legtöbb állam hagyományosan kitart egy-egy párt mellett, így a republikánusok szinte biztosra mehetnek például Texasban, Nebraskában vagy Oklahomában, míg a demokraták New York, Kalifornia vagy Oregon államban.

Idős és megosztó elnöke lesz Amerikának

Az amerikai elnökválasztással kapcsolatban két dolog már biztosan eldőlt. Akár Clinton akár Donald Trump lesz az elnök, az egyik legidősebb amerikai elnököt fogják megválasztani Amerikában. Trump lehetne a legidősebb a maga 71 évével, de Hillary Clinton is a legidősebbek között lenne a maga 69

ével. Összehasonlításképpen Barack Obama 47, Bill Clinton pedig 46 éves volt, amikor először elnökké választották őket.

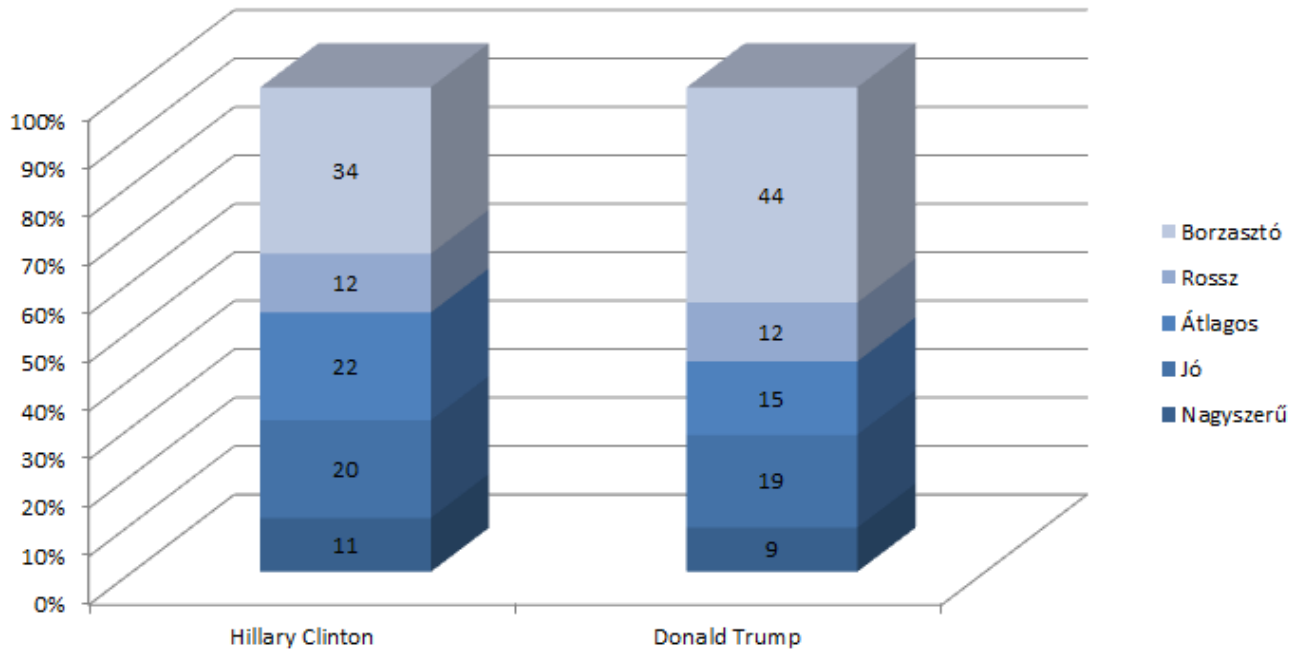
A legidősebb elnökök életkora első megválasztásukkor

Forrás: Robinson Library

A másik biztosnak látszó tényező, hogy bármelyik jelölt is nyeri a választást, a várakozások szerint az átlagnál rosszabb, mondhatni szörnyű elnök lesz. Clinton esetében a választadók 34%-a, Trump esetében pedig a választadók 44%-a nyilatkozott úgy, hogy a jelölt borzasztó elnök lenne. Mindkét jelöltre nagyjából 10% mondta azt, hogy nagyszerű elnök lenne. Ebből is látszik, hogy valószínűleg alacsony társadalmi támogatás fog majd a leendő elnökjelölt mögött meghúzódni és leginkább csak elviselik majd a jövőendő elnököt.

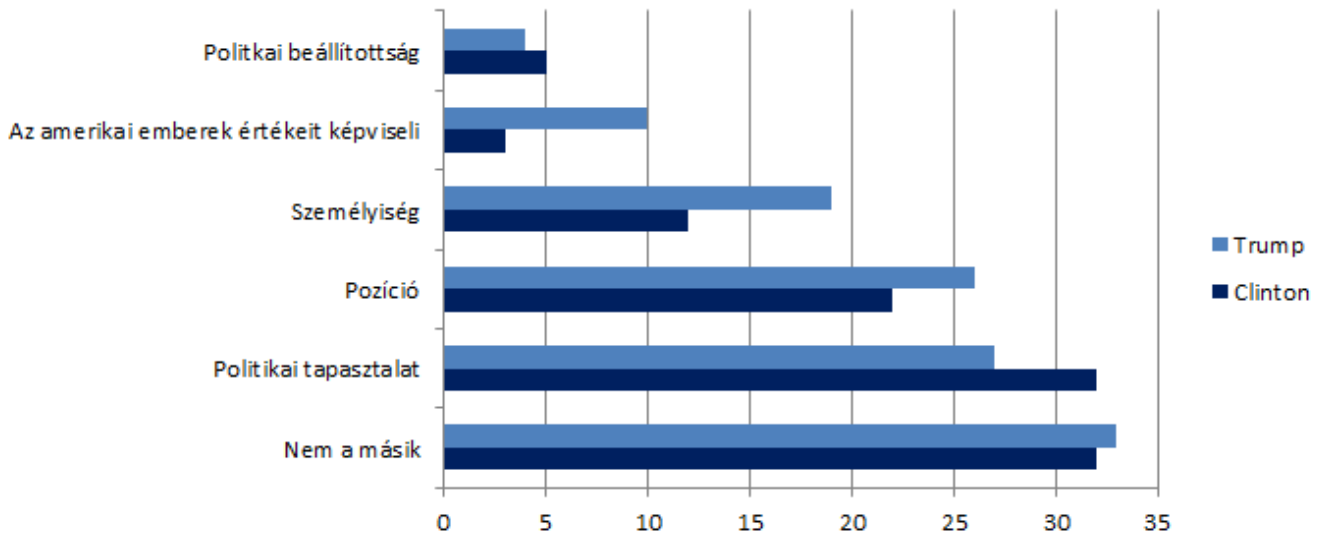
Bárki nyer, szörnyű elnök lesz

Forrás: Pew Research Aug-2016

Ezt támasztja alá az a felmérés is, amelyben arra kérdeztek rá, hogy az egyes jelölteket miért támogatják. A leggyakrabban említett ok a negatív szavazás, vagyis azért támogatja az egyik jelöltet, hogy ne a másik nyerjen. És csak ezt követte a politikai tapasztalat említése, illetve Trump esetében a politikai kívülállósága, ami arra is rámutat, hogy az amerikai társadalom mennyire csalódott a politikában.

Miért támogatják az egyes jelölteket

Forrás: Pew Research Aug-2016 (az összeg 100% mind a két jelölt esetében)

Legfontosabb gazdaságpolitikai elemek

Clinton (Demokrata párt):

- **Mérsékelt (1%-nál kisebb) fiskális stimulus**
- Infrastrukturális fejlesztések és diákhitelk enyhítése.
- Támogatja a kereskedelmi kapcsolatokat, de például újratárgyalná a NAFTA megállapodást.
- Adóemelés a leggazdagabb társadalmi réteg számára, illetve adólevonási lehetőségek csökkentése.
- Nem munkajövedelem magasabb adóztatása.
- A legnagyobb pénzügyi intézmények számára extra kockázati díj bevezetése.
- A Dodd-Frank törvény kibővítése és a Glass-Steagall törvény modernizálása.
- Támogatja a Fed-et és valószínűleg 2018 után is maradhatna Janet Yellen.
- Támogatja, sőt tovább bővítené az Obamacare programot.
- Megduplázná, óránként 15 dollárra emelné a minimálbért.
- Erősíti a klímavédelmet, adóztatná a fosszilis üzemanyagokat.

Trump (Republikánus párt):

- A költségvetési deficit növelésével nagyobb, Hillary programjánál legalább kétszer nagyobb költségvetési lazítást hajtana végre, infrastruktúra-fejlesztéseken és adócsökkentésen keresztül.
- Külkereskedelmet illetően protekcionista nézeteket vall és elsősorban Kínát támadja. A belső piacok védelme érdekében vámokat vezetne be.
- Nagyszabású adócsökkentésre készülne. Magánszemélyek esetében eltörölné az ingatlanadót és csökkentené a legmagasabb adókulcsot. Vállalatok esetében 35%-ról 15%-ra csökkentenék az adót.
- Egyszerűbb, 3 kulcsos személyi adórendszer bevezetése, mellyel főleg a közepes keresetűek járnának jól.

- A vállalatok számára átmeneti adóamnesztiát hirdetne, ami azt takarja, hogy a külföldön tartott vagyont 10%-os kulcs mellett vihetnék vissza Amerikába.
- Enyhítené a pénzügyi szektorra vonatkozó szabályozást és részben eltörölné a Dodd-Frank törvényt.
- Kritizálja a Fed politikáját és valószínűleg nem neveznék ki 2018-ban újra Janet Yellent.
- Külpolitikai elképzelését inkább elszigeteltség jellemzi.
- Elutasítja az Obamacare nevű egészségügyi programot.
- A minimálbért államok szintjén szabályozná.
- Visszavágná a klímavédelmi szabályokat, ezzel a fosszilis energiahordozóknak kedvezne.

Milyen hatásokat okoznának az egyes programok?

A Deutsche Bank számításai szerint Clinton tervei 10 éves távon 200 milliárd dollárral növelnék az államadósságot és ezzel lényegében a jelenlegi trenden maradna az adósságpálya, ami egy enyhe emelkedő pályát jár be. Ezzel szemben Trump programja 10 éves távon mindegy 5300 milliárd dolláros adósságnövekedést idézne elő, aminek hatására a jelenlegi 80% körüli értékről 105%-ig emelkedne a GDP arányos államadósság. Vagyis ez a program legfeljebb a mostaninál sokkal gyorsabb növekedés mellett lehetne tartósan fenntartható.

A dollár árfolyamára gyakorolt hatást mindkét jelölt esetében nehéz meghatározni. Clinton esetében folytatódhatna a jelenlegi dollárerősödő trend, azonban lehetséges, hogy a pénzügyminiszter-jelölt gyengébb dollárt szeretne. Trump esetében a magasabb kamatok és a magasabb államadósság teremtené ellentmondást.

Részvénypiaci hatások

A részvénypiacok számára elsősorban Clinton megválasztása lenne pozitív, hiszen ő sokkal kiszámíthatóbb jelölt a pénzpiacok szempontjából nézve.

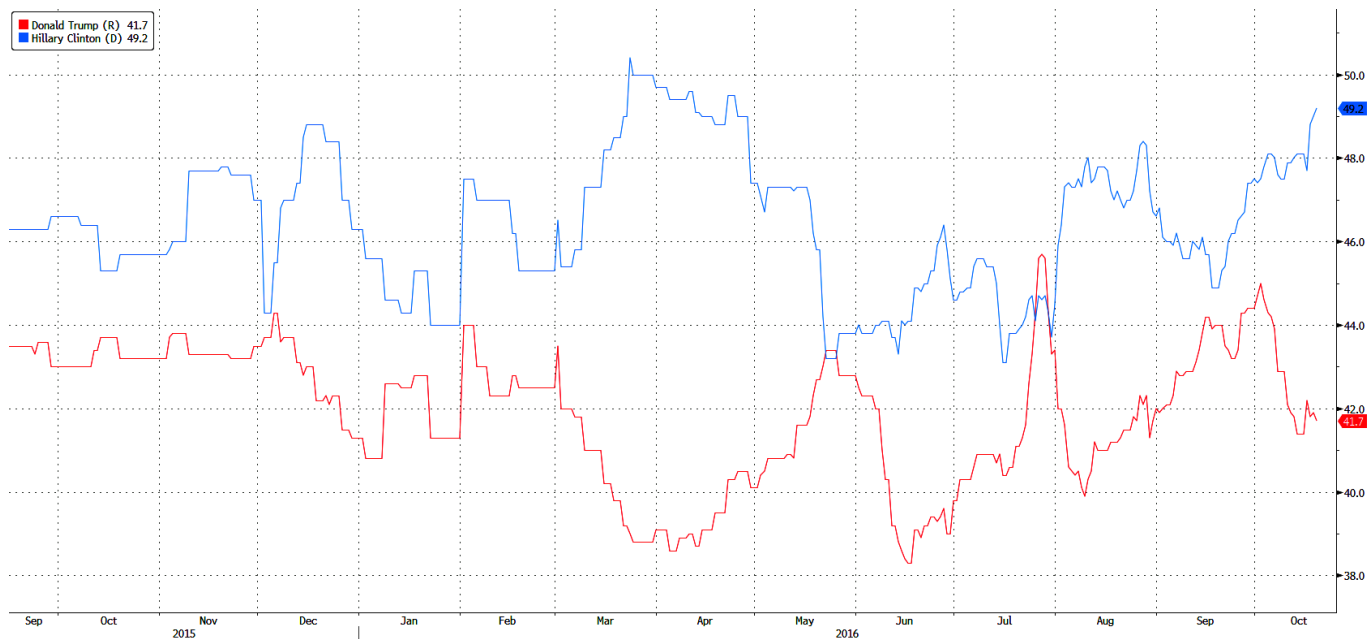
Azonban mindkét jelölt esetében azonosítható néhány szektor, mely számára pozitív lenne az egyes jelöltek megválasztása. Ezt foglaltuk össze a következő táblázatban.

	Clinton	Trump
Energetika	Megújuló energiahordozók	Fosszilis (olaj, szén, gáz) energiahordozók
Pénzügyi szektor	Kis bankok	Nagy bankok
Egészségügy	Egészségügyi szolgáltatók	Gyógyszer és egészségügyi eszközök gyártói
Technológia	Közösségi média	Telekom szolgáltatók
Ipar	Mérnöki és kivitelezési szolgáltatások	Hadügy
Fogyasztási cikkek	Alapvető fogyasztási cikkek	Tartós fogyasztói cikkek
Méret szerint	Exportorientált nagyvállalatok	Kisebb méretű cégek

Eddig 3 - 0 Clinton javára

Az elmúlt hetekben Clinton előnye fokozatosan tovább növekedett. Ebben jelentős szerepe volt annak, hogy a felmérések szerint mind a három elnökjelölti vitát Clinton nyerte meg. A vitákat, főleg a másodikat egyébként komoly személyeskedés jellemezte, ami mindkét jelölt esetében tovább növelhette az elutasítottságot.

A Bloomberg által összegyűjtött közvélemény kutatások alapján Clinton előnye kezd jelentőssé válni, ahogy a következő grafikonon is látható, de előnye még nem behozhatatlan.

Forrás: Bloomberg

Az Erste Brókerek munkanapokon 8:30 és 22:00 óra között várják tőzsdei megbízásait telefonon és személyesen

Angyal Krisztián	1-235-5852	Farkas László	1-235-5895	Kis Dániel	1-235-5873
Balog Enikő	1-235-5114	Háhn Gábor	1-235-7564	Kovács Zsolt	1-235-5175
Baráth Tibor	1-235-5854	Izbéki Ottó	1-235-5123	Lojis László	1-235-5849
Bereczk Zoltán	1-235-5860	Kababik József	1-235-5124	Rácz Gábor	1-235-5857
Bézsényi Zoltán	1-235-5855	Kerényi Eszter	1-235-5886	Varjú Péter	1-235-5111
Czene Tamás	1-235-5121	Kéri Lajos	1-235-5874		
Csillag Zsigmond	1-235-5850	Kincse Áron	1-235-5858		

USA piaci üzletkötőink

Szelőcei Sándor	1-235-5848	Wiesner Alex	1-235-5856	Zakár Tivadar	1-235-5153
-----------------	------------	--------------	------------	---------------	------------

Címünk: 1054 Budapest, Szabadság tér 14.**Honlap:** www.ersteinvestment.hu, www.erstemarket.hu **e-mail:** info@ersteinvestment.hu

A kiadványban foglalt információk az Erste Befektetési Zrt. - 1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26., tev. eng. szám: E-III/324/2008 és III/75.005-19/2002, tőzsdetagság: Budapesti Értéktőzsde és Deutsche Börse (Társaság) által hitelesnek tartott forrásokon alapulnak, de azokért a Társaság szavatosságot vagy felelősséget nem vállal. A kiadványban foglaltak nem minősíthetők befektetésre való ösztönzésnek, befektetési tanácsadásnak, értékpapír jegyzésére, vételére, eladására vonatkozó felhívásnak vagy ajánlatnak. A tőkepiaci és makrogazdasági helyzetet, a befektetések és azok hozamai alakulását olyan tényezők alakítják, melyre a Társaságnak nincs befolyása, a befektető által hozott döntés következményei a Társaságra nem háríthatók át. A kiadványban foglaltak - teljes vagy részleges - felhasználása, többszörözése, publikálása, átdolgozása, terjesztése kizárólag a Társaság előzetes írásos engedélyével lehetséges. A kiadvány kiadása időpontjában érvényes. További részletek: www.ersteinvestment.hu, ügyletek előtti tájékoztatásról szóló Hirdetményben.

A kiadvány nem a befektetési elemzések függetlenségének előmozdítását célzó jogi követelményeknek megfelelően készült, nem vonatkozik rá a befektetési elemzések terjesztését, közzétételét megelőző ügyletkötésre vonatkozó tilalom.